

KOZARSTVO

ODRŽAVANJE PAPAKA

HRVATSKI ZAVOD ZA POLJOPRIVREDNU
SAVJETODAVNU SLUŽBU

Mirjana Bengeri, dipl. inž. agr.
ODRŽAVANJE PAPAKA

Izdavač:

HRVATSKI ZAVOD ZA POLJOPRIVREDNU SAVJETODAVNU SLUŽBU

Ulica grada Vukovara 78, 10 000 Zagreb

Telefon: 385 - (0)1 - 61 06 190

Fax: 385 - (0)1 - 61 09 140

e-mail: hzpss@hzpss.hr

<http://www.hzpss.hr/>

Glavni urednik:

dr. Ivan Katalinić

Tehnički urednik:

Damir Ravlić • *Tisak:* FiLeDaTa • Tiskano u 1000 primjeraka

• Zagreb, 2002 •

Divlje koze prevaljuju velike udaljenosti u potrazi za hranom. Često hodaju po oštrim stijinama i tvrdom tlu. Te im aktivnosti pomažu da stalno održavaju svoje papke. Ako im papci prerastu, rub se obično sam odlomi. Zbog toga koza šepa nekoliko dana. Naide li na vuka tih dana, eto problema!

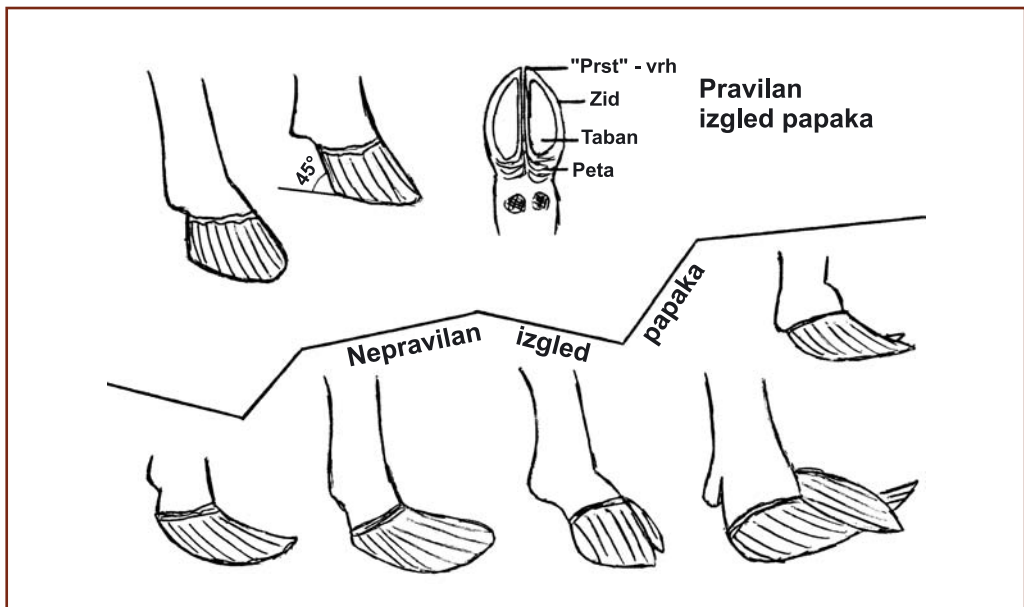
Domesticirane i zatvorene koze u održavanju papaka računaju na vlasnika. Ako pomoć izostane, njihovi će papci postati predugi, a koze šepave. Životinje tada manje jedu, manje se kreću, manje proizvode.

Jedna od najvažnijih zadaća vlasnika koza jest da kozama redovito pregledava i uređuje papke. Pazite, kad to radite prvi put, vjerojatno ćete biti vrlo uzbuđeni i brzo ćete se umoriti. Svaki idući put bit će sve lakše.

Pregledavajte papke koza otprilike **svakih 6 tjedana**. Ako je potrebno, papke i obradite.

Uzgajivači obično obrezuju papke **2 puta godišnje**. To je dovoljno ako se u uzgoju koze puštaju van iz staje. Ako se koze stalno drže u staji, papke je potrebno češće obrađivati.

Pustite li da papci narastu dulji, Vaš će posao biti teži!

Bilo bi dobro da se posavjetujete s nekim stručnjakom ili iskusnijim kolegom prije nego što se upustite u obrezivanje papaka. Prvi put možete to raditi zajedno.

Papci su produkt kože. Građeni su uglavnom od rožine. Rožina je u normalnom stanju tvrda i čvrsta te takva osigurava životinji pravilno oslanjanje i jednako opterećenje na sve četiri noge.

Svaki se papak sastoji od dva dijela - dva "prsta". Taban svakog "prsta" okružen je malenim zidom. Taj papčani zid obično raste brže nego što se troši pa uzrokuje nepravilnost papka.

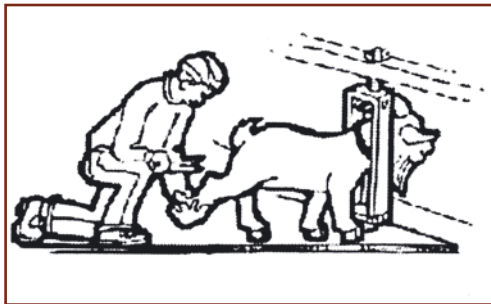
Koze pripadaju u red dvopapkara. Između dva papka jedne noge često im se skuplja stelja, gnoj i druga prljavština. Stoga je potrebno papke s vremena na vrijeme pogledati i očistiti.

Vrijeme između dviju obrada papaka ovisi o mnogo čimbenika:

- tipu terena po kojem se hoda,
- starosti koze,
- stupnju aktivnosti,
- hranidbi,
- uzgoju.

Prije nego što se počne obrezivanje papaka, životinju je potrebno staviti na mjesto gdje će bar donekle biti mirna.

Postoji više načina kako životinju postaviti pri obradi papaka:

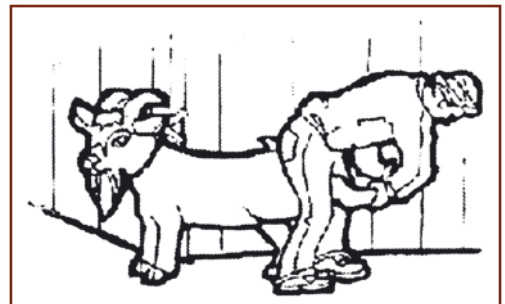
1. Životinju možete staviti na izmuzište

2. Možete ju pritisnuti uz zid

3. Može Vam netko pomoći

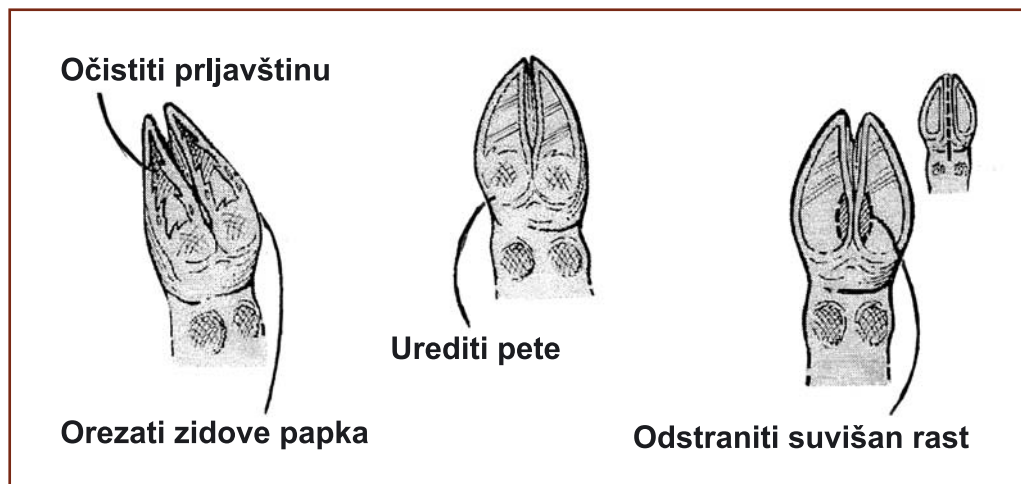
4. Možete je obuhvatiti nogama kad uređujete papke na zadnjim nogama

Postupci kod obrade papaka:

1. Očistiti papak - od nečistoća, stelje, kamenja, truleži, izmeta.
Čisti papak lakše ćemo obraditi, lakši je za rukovanje i neće zatupiti alat za obrezivanje tako brzo kao prljavi papak.
2. Odstraniti prerasle rubove sa zidova papka. Zidovi papka mogu narasti toliko da se počnu svijati ispod papka. U tom slučaju prvo je potrebno skratiti vrh papka da se pravilno moglo odrezati zid papka.
Vrh papka i zid reže se ŠKARAMA, a peta i taban bolje se mogu orezati NOŽEM za obradu papaka.
Pri upotrebi noža valja je rezati u smjeru suprotno od kože i osobe koja uređuje papke.
3. Prerasli taban papka reže se u tankim režnjevima do trenutka kada peta, taban i zid zatvore ravnu površinu koja s površinom na kojoj koza stoji formira kut od 45°.
4. Odrezati treba svako neprirodno tkivo na papku.

Paziti!

Obrezivanje je potrebno obustaviti čim se primijeti da taban počinje poprimati ružičastu boju.

Ako su papci dulje bili zanemareni, nije preporučljivo u jednoj ih obradi dovesti u normalno stanje. Bolje je u tom slučaju orezivati ih više puta i postupno ih vratiti u normalan oblik, veličinu i kut.

Nakon što steknete neko iskustvo u obrezivanju papaka, primijetit ćete da je lakše rezati papke kozama koje su bile vane na mokroj travi jer vlaga omekšava papke. Postoje također i gotovi preparati za omekšavanje papaka prije obrade (njihova primjena kod nas nije uobičajena).

Pristupite li održavanju papaka u koza savjesno, životinje će Vam vratiti dobrim izgledom, zdravljem i dobrom proizvodnjom.

Nemojte dopustiti da koze pate!

Slika 1. Pravilno držanje prednje desne noge kod obrade papka.

Slika 2. Prednji desni papak prije obrade.

Slika 3. Obrada unutarnjeg dijela pete.

Slika 4. Obrada vanjskog ruba papka.

Slika 5. Pravilan izgled papka nakon obrade.

